

Uchwała Nr 196/2020
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 19 maja 2020 r.

w sprawie wszczęcia postępowania nadzorczego wobec części uchwały Rady Gminy Wisznice.

Na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm.), art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713) oraz art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje:

wszczyzna się postępowanie nadzorcze w celu stwierdzenia nieważności uchwały Nr XVI/104/2020 Rady Gminy Wisznice z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w części dotyczącej:

1) § 1 ust. 3 uchwały, załącznika nr 1 określającego wzór deklaracji, wiersz w nagłówku Termin składania oraz pouczenia pod wzorem deklaracji, w zakresie wyrazów: „lub powstania na danej nieruchomości niezamieszkałej odpadów komunalnych”,

2) załącznika nr 1 określającego wzór deklaracji, pozycja:

„E. Oświadczenie o sposobie gromadzenia odpadów komunalnych

Oświadczam, że na terenie nieruchomości wskazanej w części D, odpady komunalne będą zbierane i odbierane w sposób selektywny (*zaznaczyć właściwą pozycję*) 29. nie / tak”,

z powodu naruszenia w art. 6n ust. 1 pkt 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.).

U z a s a d n i e n i e

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie, po zbadaniu doręczonej 18 maja br. uchwały Rady Gminy Wisznice, o której mowa w sentencji, stwierdziło, że została ona podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Badaną uchwałą Rada Gminy określiła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

W § 1 ust. 3 uchwały Rada postanowiła: „Deklarację składa się w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości niezamieszkałej odpadów komunalnych”. Zwrot „lub powstania na danej nieruchomości niezamieszkałej odpadów komunalnych” został powtórzony również

w nagłówku wzoru deklaracji w wierszu „Termin składania” oraz w pouczeniu znajdującym się pod wzorem deklaracji.

Postanowienia art. 6m ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.) stanowią, że okolicznością zobowiązującą właścicieli nieruchomości do złożenia deklaracji o wysokości opłaty jest dzień zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstanie na danej nieruchomości odpadów komunalnych. W przypadku właścicieli nieruchomości zamieszkałych, fakt powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych nie stanowi przesłanki do powstania obowiązku zapłaty ani do składania deklaracji, gdyż obowiązek złożenia deklaracji i ponoszenia opłaty uzależniony jest od okoliczności zamieszkania na danej nieruchomości (art. 6i ust. 1 pkt 1 ustawy). Powstanie odpadów komunalnych natomiast jest przesłanką do złożenia deklaracji, ale tylko w sytuacji gdy rada postanowi w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego - na mocy art. 6c ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach - o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W przypadku gminy Wisznice nieruchomości niezamieszkałe nie zostały objęte systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, wobec czego Rada nie jest uprawniona do regulowania kwestii składania deklaracji dotyczących nieruchomości niezamieszkałych. Mając na uwadze powyższe regulacje Rada wykroczyła poza zakres delegacji ustawowej, określonej w art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Zgodnie z jego treścią organ stanowiący, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami oraz ułatwienia składania deklaracji, określa w drodze uchwały, wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości, obejmujący objaśnienia dotyczące sposobu jej wypełnienia oraz informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych, a także pouczenie, że deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego; uchwała zawiera także informację o terminach i miejscu składania deklaracji.

Za niezgodną z prawem Kolegium uznało również część E załącznika nr 1 określającego wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, dotyczącą złożenia oświadczenia, gdzie zapisano:

„E. Oświadczenie o sposobie gromadzenia odpadów komunalnych

Oświadczam, że na terenie nieruchomości wskazanej w części D, odpady komunalne będą zbierane i odbierane w sposób selektywny (*zaznaczyć właściwą pozycję*) 29. nie / tak”,

Zobowiązanie właścicieli nieruchomości do złożenia oświadczenia wskazującego na pozostawienie swobody w zakresie dokonywania bądź niedokonywania zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w ocenie Kolegium, nie ma podstaw w aktualnie obowiązujących przepisach. Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579), która (w tym zakresie) weszła w życie 6 września 2019 r., właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez zbieranie w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych, zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz sposobem określonym w przepisach

wydzanych przez ministra właściwego do spraw środowiska. Przytoczony przepis przesądza o obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny. Rada Gminy dając możliwość wyboru właścicielom nieruchomości sposobu zbierania odpadów poprzez stosowne oświadczenie w deklaracji wykroczyła – w świetle tego przepisu - poza uprawnienie delegacyjne określone we ww. art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.), z którego postanowień nie wynika uprawnienie rady do zawierania wymogu złożenia oświadczenia w powyższym zakresie.

Dodatkowo należy wskazać, że określenie przez radę stawek opłaty podwyższonych, mających zastosowanie w przypadku gdy właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny, nie oznacza prawnej możliwości wyboru przez właścicieli nieruchomości zbierania odpadów również w sposób nieselektywny. Taka możliwość ma jedynie faktyczny charakter i w razie skorzystania z niej mają zastosowanie stawki opłat podwyższonych (art. 6ka ust. 3 ustawy).

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie informuje, że w toku postępowania nadzorczego Rada Gminy Wisznice może, w terminie do 1 czerwca 2020 r., złożyć stosowne wyjaśnienia mające istotne znaczenie dla sprawy, jak również – uznając przytoczone wyżej racje prawne – dostosować kwestionowaną uchwałę do obowiązującego prawa.

2 czerwca 2020 r. o godz. 9:50 odbędzie się posiedzenie Kolegium RIO, na którym będzie rozpatrywana sprawa stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Wisznice, o której mowa w sentencji. Na podstawie art. 15 zzz oraz art. 15 zzzii ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, posiedzenie to odbędzie się z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (tryb zdalny). Informujemy, że upoważniony przedstawiciel Rady Gminy może wziąć udział w tym posiedzeniu, po uprzednim zgłoszeniu takiej gotowości. Kwestie techniczne związane z ewentualnym udostępnieniem możliwości wzięcia udziału w posiedzeniu Kolegium należy uzgodnić telefonicznie z pracownikiem Izby – p. Andrzejem Kowalskim (nr telefonu 665 602 468). Przebieg posiedzenia będzie utrwalany za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Wykonanie uchwały powierza się prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

Otrzymują:

1. Rada Gminy Wisznice,
2. Wójt Gminy Wisznice.